

31990L0496

L 276/40

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1990 10 6

TARYBOS DIREKTYVA

1990 m. rugsėjo 24 d.

dėl maisto produktų maistingumo ženklavimo

(90/496/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi, siekiant laipsniškai sukurti vidaus rinką iki 1992 m. gruodžio 31 d., reikėtų imtis atitinkamų priemonių; kadangi vidaus rinka apima vidaus sienų neturinčią erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas;

kadangi visuomenės susidomėjimas ryšiu tarp maisto ir sveikatos bei individualius poreikius tenkinančio maisto pasirinkimu nuolat didėja;

kadangi Taryba ir valstybių narių Vyriausybės atstovai, susirinkę Taryboje, 1986 m. liepos 7 d. rezoliucijoje dėl Europos programos prieš vėžį, pirmenybę suteikė mitybos gerinimui;

kadangi pagrindinių mitybos principų žinojimas ir tinkamas maisto produktų maistingumo ženklavimas gerokai palengvintų vartotojo galimybę pasirinkti;

kadangi maistingumo ženklavimo įvedimas prisidėtų prie visuomenės švietimo mitybos srityje;

kadangi, viena vertus, siekiant naudoti vartotojams, antra vertus, norint išvengti bet kokių galimų techninių prekybos kliūčių, maistingumo ženklavimas visoje Bendrijoje turėtų būti standartizuotas;

kadangi maisto produktai, kurių maistingumas yra ženklavamas, turėtų atitikti šioje direktyvoje nustatytas taisykles;

kadangi visos kitos maistingumo ženklavimo formos turėtų būti uždraustos, tačiau maisto produktams, kurių maistingumas nepaženklintas, turėtų būti leista laisvai cirkuluoti;

kadangi, siekiant, kad pateikiama informacija pasiektų eilinių vartotojų ir atliktų savo paskirtį, atsižvelgiant į menką žinių apie maistingumą lygį, ji turi būti paprasta ir lengvai suprantama;

kadangi tam tikrą laikotarpį taikant šią direktyvą bus įgyta vertingos patirties šioje srityje ir atsiras galimybė įvertinti vartotojų reakciją į informacijos apie mitybą pateikimo būdą, taip suteikiant Komisijai galimybę peržiūrėti taisykles ir pasiūlyti atitinkamus pakeitimus;

kadangi, siekiant paskatinti suinteresuotas šalis, ypač mažąsias ir vidutines įmones, ženklinti kuo daugiau produktų, priemonės visapusiškesnei ir labiau suderintai informacijai gauti turi būti įvedamos palaipsniui;

kadangi šioje direktyvoje pateiktose taisyklėse turi būti atsižvelgta ir į *Codex Alimentarius* rekomendacijas dėl maistingumo ženklavimo;

kadangi bendrosios ženklavimo nuostatos bei apibūdinimai yra pateikti 1978 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvoje 79/112/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su galutiniam vartotojui skirtų maisto produktų ženklavimu etiketėmis, pateikimu ir reklama, suderinimo ⁽⁴⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 89/395/EEB ⁽⁵⁾; kadangi dėl to ši direktyva gali apsiriboti tik nuostatomis dėl maistingumo ženklavimo,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Ši direktyva skirta galutiniam vartotojui pateiktinų maisto produktų maistingumo ženklavimui. Ji taip pat taikoma maisto produktams, tiekiamiems į restoranus, ligonines, valgyklas ir kitas viešojo maitinimo įstaigas (toliau – viešojo maitinimo įstaigos).

⁽¹⁾ OL C 282, 1988 11 5, p. 8 ir OL C 296, 1989 11 24, p. 3.

⁽²⁾ OL C 158, 1989 6 26, p. 250 ir OL C 175, 1990 7 16, p. 76.

⁽³⁾ OL L 159, 1989 6 26, p. 41.

⁽⁴⁾ OL L 33, 1979 2 8, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 186, 1989 6 30, p. 17.

2. Ši direktyva netaikoma:

- natūraliam mineraliniam ar kitam žmonėms vartoti skirtam vandeniui,
- dietiniams komponentams/maisto papildams.

3. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant 1989 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvos 89/398/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais, suderinimo⁽¹⁾ ir atskirų direktyvų, nurodytų šios direktyvos 4 straipsnyje.

4. Šioje direktyvoje:

a) „maistingumo ženklavimas“ – tai etiketėje pateikiama informacija apie:

- i) energinę vertę;
- ii) šias maistines medžiagas:
 - baltymus,
 - angliavandenius,
 - riebalus,
 - skaidulines medžiagas,
 - natrij,
 - vitaminus ir mineralines medžiagas, išvardytus priede ir, kaip nurodyta tame priede, esančius dideliais kiekiais.

Pakeitimai vitaminų, mineralų ir rekomenduojamų paros suvartojimo normų sąraše priimami 10 straipsnyje nurodyta tvarka;

b) „mitybinis teiginys“ – tai bet kuriuo būdu pateikiama informacija ar reklaminis pranešimas, kuriuo teigiama ar užsimeinama, kad maisto produktas turi ypatingų maistinių savybių, suteikiančių energijos (kaloringumo), kurią jis:

- suteikia,
- suteikia didesnę ar mažesnę kiekį,
- nesuteikia

ir (arba) dėl maistinių medžiagų, kurių jis:

- turi,
- turi mažesnę ar didesnę kiekį,
- neturi.

Nuoroda į maistinės medžiagos kokybę ar kiekį nėra mitybinis teiginys, kurio reikalauja teisės aktai.

10 straipsnyje nurodyta tvarka tam tikrais atvejais gali būti nuspręsta, ar vykdomi šiame punkte keliami reikalavimai;

c) „baltymai“ – tai baltymų kiekis, apskaičiuotas pagal šią formulę: baltymai = bendras azoto kiekis pagal Kjeldahlį x 6,25;

d) „angliavandeniai“ – tai angliavandeniai, įskaitant poliolių, metabolizuojami žmogaus organizme;

e) „cukrūs“ – tai visi maiste esantys monosacharidai ir disacharidai, išskyrus poliolių;

f) „riebalai“ – tai visi lipidai, įskaitant fosfolipidus;

g) „sočiosios riebalų rūgštys“ – tai riebalų rūgštys, neturinčios dvigubų jungčių;

h) „mononesočiosios riebalų rūgštys“ – tai riebalų rūgštys su viena *cis*- dviguba jungtimi;

i) „polinesočiosios riebalų rūgštys“ – tai riebalų rūgštys su dviem ar daugiau *cis*-, *cis*- metileno dvigubomis jungtimis;

j) „skaidulinės medžiagos“ – tai medžiagos, kurios turi būti apibūdintos 10 straipsnyje nurodyta tvarka ir nustatomos tyrimo metodu, kuris turi būti nustatytas ta pačia tvarka;

k) „vidutinė vertė“ – tai vertė, geriausiai atspindinti konkrečiame maisto produkte esantį maistinės medžiagos kiekį, atsižvelgiant į sezoninius svyravimus, vartojimo modelius ir kitus veiksnius, galinčius turėti įtakos realios vertės pokyčiams.

2 straipsnis

1. Laikantis 2 dalies, maistingumo ženklavimas yra neprivalomas.

2. Pateikiant mitybinį teiginį etiketėje, pateikiant ar reklamuojant, išskyrus bendrąją reklamą, maistingumo ženklavimas yra privalomas.

3 straipsnis

Leidžiami tik mitybiniai teiginiai apie energetinę vertę, maistines medžiagas, išvardytas 1 straipsnio 4 dalies a punkto ii papunktyje, ir medžiagas, priklausančias maistinių medžiagų kategorijai ar ją sudarančioms. Nuostatos, apribojančios arba draudžiančios mitybinių teiginių, kaip apibrėžta šiame straipsnyje, pateikimą, gali būti priimtos 10 straipsnyje nurodyta tvarka.

4 straipsnis

1. Jei maistingumas ženklavimas, pateiktina 1 arba 2 grupės informacija tokia tvarka:

1 grupė:

- a) energinė vertė;
- b) baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekiai.

2 grupė:

- a) energinė vertė;
- b) baltymų, angliavandenių, cukrų, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, skaidulinių medžiagų ir natrio kiekiai.

2. Kai pateikiamas mitybinis teiginys apie cukrus, sočiąsias riebalų rūgštis, skaidulines medžiagas ar natrij, pateikiama 2 grupės informacija.

(¹) OL L 186, 1989 6 30, p. 27.

3. Ženklinant maistingumą, gali būti nurodyti šių medžiagų kiekiai:

- krakmolo,
- poliolių,
- mononesočiųjų riebalų rūgščių,
- polinesočiųjų riebalų rūgščių,
- cholesterolio,
- bet kurio iš mineralinių medžiagų ar vitaminų, išvardytų priede ir, kaip nurodyta tame priede, esančių dideliais kiekiais.

4. Kai pateikiami mitybiniai teiginiai, privaloma nurodyti medžiagas, priklausančias vienai iš 1 ir 3 dalyse nurodytų maistinių medžiagų kategorijų ar ją sudarančias.

Be to, kai nurodomas polinesočiųjų ir (arba) mononesočiųjų riebalų rūgščių ir (arba) cholesterolio lygis, taip pat pateikiamas ir sočiųjų riebalų rūgščių kiekis, tačiau pastarojo paskelbimas šiuo atveju nėra mitybinis teiginys, kaip apibrėžta 2 dalyje.

5 straipsnis

1. Pateikiama energinė vertė apskaičiuojama taikant tokius konversijos veiksnis:

— angliavandeniams (išskyrus poliolius)	4 kcal/g – 17 kJ/g,
— polioliams	2, 4 kcal/g – 10 kJ/g,
— baltymams	4 kcal/g – 17 kJ/g,
— riebalams	9 kcal/g – 37 kJ/g,
— alkoholiui (etanoliui)	7 kcal/g – 29 kJ/g,
— organinėms rūgštims	3 kcal/g – 13 kJ/g.

2. Nuostatos dėl toliau išvardytų punktų tvirtinamos 10 straipsnyje nustatyta tvarka:

- dėl 1 dalyje nurodytų konversijos veiksnių pakeitimų,
- 1 dalyje pateikto sąrašo papildymo medžiagomis, priklausančiomis vienai iš toje dalyje nurodytų maistinių medžiagų kategorijų ar ją sudarančiomis, ir jų konversijos veiksniais, kad tokiu būdu būtų galima tiksliau apskaičiuoti maisto produktų energinę vertę.

6 straipsnis

1. Maistinių medžiagų arba jų sudedamųjų dalių energinė vertė ir maistinių medžiagų kiekis nurodomas skaičiais. Naudotini tokie vienetai:

— energetinė vertė– kJ ir kcal,	}	gramais (g),
— baltymai		
— angliavandeniniai		
— riebalai		
— skaidulinės medžiagos		
— natris		

- cholesterolis miligramais (mg),
- vitaminai ir mineralinės medžiagos vienetais nurodyti priede.

2. Informacija nurodoma 100 g arba 100 ml produkto. Be to, ši informacija gali būti pateikta porcijai, kurios kiekis nurodytas etiketėje, jei nurodomas ir pakuotėje esančių porcijų skaičius.

3. 10 straipsnyje nurodyta tvarka gali būti nuspręsta, kad 1 ir 2 dalyse minima informacija gali būti pateikta grafine forma, laikantis nustatytinų formatų.

4. Kiekiai nurodomi parduodamam maistui. Atitinkamai atvejais ši informacija gali būti pateikta apie gatavą maistą, jei pateikiama pakankamai išsami jo paruošimo instrukcija ir informacija yra susijusi su vartoti skirtu maistu.

5. a) Informacijoje apie vitaminus ir mineralines medžiagas taip pat turi būti nurodyta procentais išreikšta rekomenduojama paros norma (RPN), pateikta priede 2 dalyje nurodytiems kiekiam;

b) vitaminų ir mineralinių medžiagų procentais išreikšta rekomenduojama paros norma (RPN) gali būti nurodoma grafine forma. Šios pastraipos įgyvendinimo taisyklės gali būti priimamos 10 straipsnyje nurodyta tvarka.

6. Informacija apie cukrus ir (arba) poliolius ir (arba) krakmolą turi būti nurodoma iškart po angliavandenių kiekio šitokia forma:

— angliavandeniai	g
kuriuose	
— cukrų	g
— poliolių	g
— krakmolo	g.

7. Kai nurodomas riebalų rūgščių kiekis ir (arba) rūšis ir (arba) cholesterolio santykis, ši informacija turi būti nurodoma iškart po bendrųjų riebalų šitokia forma:

— riebalai	g
kuriuose	
— sočiųjų rūgščių	g
— mononesočiųjų rūgščių	g
— polinesočiųjų rūgščių	g
— cholesterolio	mg.

8. Kiekvienu konkrečiu atveju nurodoma vidutine maistingumo vertė, pagrįsta:

- a) gamintojo atlikta maisto produkto analize;
- b) apskaičiavimu, remiantis žinomomis ar faktinėmis panaudotų sudedamųjų dalių vidutinėmis maistingumo vertėmis;

c) apskaičiavimu, paremtu visuotinai nustatytais ir patvirtintais duomenimis.

Pirmosios pastraipos įgyvendinimo taisyklės, ypač dėl nurodytų ir oficialiais patikrinimais nustatytų verčių skirtumų, nustatomos 10 straipsnyje nurodyta tvarka.

7 straipsnis

1. Informacija, apibrėžta šioje direktyvoje, turi būti pateikiama vienoje vietoje lentelės forma ir sunumeruota, jei pakanka vietos. Jei vietos trūksta, informacija pateikiama eilutėmis.

Rašmenys turi būti išspausdinti išsiskiriančioje vietoje, įskaitomi ir neištrinami.

2. Valstybės narės užtikrina, kad informacija, kuriai taikoma ši direktyva, būtų pateikiama pirkėjams suprantama kalba, išskyrus tuos atvejus, kai pirkėjui informacija suteikiama kitais būdais. Ši nuostata nedraudžia tokios informacijos pateikti keliomis kalbomis.

3. Valstybės narės susilaiko nuo smulkesniu nei šioje direktyvoje nurodytu reikalavimu dėl maistingumo zenklinimo.

8 straipsnis

4 straipsnyje nurodytos informacijos apie nefasuotus maisto produktus, skirtus parduoti galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms ir maisto produktus, fasuojamus pardavimo vietoje pirkėjo prašymu ar fasuojamus tiesioginiam pardavimui mastą ir jos pateikimo būdus gali reglamentuoti nacionalinėmis nuostatomis tol, kol 10 straipsnyje nustatyta tvarka bus galutinai patvirtintos Bendrijos priemonės.

9 straipsnis

Visos priemonės, galinčios turėti įtakos visuomenės sveikatai, tvirtinamos pasikonsultavus su Maisto produktų moksliniu komitetu, įkurtu Sprendimu 74/234/EEB⁽¹⁾.

10 straipsnis

1. Jeigu taikoma šiame straipsnyje nurodyta tvarka, pirmininkas savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo prašymu

⁽¹⁾ OL L 136, 1974 5 20, p. 1.

klausimą perduoda svarstyti Maisto produktų nuolatiniame komitetui, įkurtam Sprendimu 69/414/EEB⁽²⁾ (toliau – Komitetas).

2. Komisijos atstovas pateikia Komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Komitetas savo nuomonę dėl projekto pareiškia per tokį laiką, kurį nustato pirmininkas atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Nuomonė patvirtinama Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje nustatyta balsų dauguma tuo atveju, kai Taryba turi priimti sprendimą remdamasi Komisijos pasiūlymu. Valstybių narių atstovų Komiteete balsai paskirstomi taip, kaip nustatyta tame straipsnyje. Pirmininkas nebalsuoja.

3. a) Komisija patvirtina numatytas priemones, jeigu jos atitinka Komiteto nuomonę;

b) kai numatytos priemonės neatitinka Komiteto nuomonės arba nuomonė nepareiškia, Komisija nedelsdama pateikia Tarybai pasiūlymą dėl priemonių, kurių turi būti imtasi. Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma;

c) jeigu Taryba per tris mėnesius nuo tos dienos, kai klausimas buvo jai perduotas, nepriima jokio sprendimo, pasiūlytas priemones patvirtina Komisija.

11 straipsnis

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų šiai direktyvai įgyvendinti, ir apie tai nededamos praneša Komisijai. Šios priemonės taikomos taip, kad:

— iki 1992 m. balandžio 1 d. būtų leidžiama prekiauti produktais, atitinkančiais šią direktyvą,

— nuo 1993 m. spalio 1 d. būtų uždrausta prekiauti produktais, neatitinkančiais šios direktyvos.

2. Iki... (praėjus penkeriems metams nuo pranešimo apie šią direktyvą) dėl savanoriško vienos ar kelių šių maistinių medžiagų – cukrų, sočiųjų riebalų rūgščių, skaidulinių medžiagų, natrio – nurodymo ženklinant maistingumą ar pateikiant mitybinį teiginį neturi būti reikalaujama vykdyti 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą išipareigojimą nurodyti visas šias maistines medžiagas.

⁽²⁾ OL L 291, 1969 11 19, p. 9.

3. Iki... (praėjus aštuoneriems metams nuo pranešimo apie šią direktyvą) Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie šios direktyvos taikymą. Tuo pat metu ji pateikia Tarybai atitinkamus pasiūlymus dėl pakeitimų.

Priimta Briuselyje, 1990 m. rugsėjo 24 d.

12 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Tarybos vardu

Pirmininkas

V. SACCOMANDI

PRIEDAS

Vitaminai ir mineralinės medžiagos, kurios gali būti nurodomos, ir rekomenduojamos paros normos

Vitaminas A	800 µg	Vitaminas B12	1 µg
Vitaminas D	5 µg	Biotinas	0,15 mg
Vitaminas E	10 mg	Pantoteno rūgštis	6 mg
Vitaminas C	60 mg	Kalcis	800 mg
Tiaminas	1,4 mg	Fosforas	800 mg
Riboflavinai	1,6 mg	Geležis	14 mg
Niacinas	18 mg	Magnis	300 mg
Vitaminas B6	2 mg	Cinkas	15 mg
Folacinas	200 µg	Jodas	150 µg

Nusprendžiant, kas sudaro didelį kiekį, orientuojamasi į 15 % šiame priede nurodytos rekomenduojamos paros normos 100 g arba 100 ml produkto arba pakuotėje, jei joje yra tik viena porcija.
